

Спеціальний стандарт поширення даних

Україна
Міжнародна інвестиційна позиція

Контактна особа

Олена Сивак
Департамент статистики та звітності
Національний банк України
Україна, 01601, Київ, вул. Інститутська, 9
+380 44 527 37 59

Olena.Syvak@bank.gov.ua

[0 – 1. Інформація, що стосується Національного банку України в цілому](#)

2. Методологія	
<u>2.1. Концепція та визначення</u>	2.1.1. Концепція та визначення Міжнародна інвестиційна позиція України складається відповідно до вимог шостого видання Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції (МВФ, 2009) (далі – КПБ6). Дані МІП включають такі категорії: • прямі інвестиції: інструменти участі в капіталі, боргові інструменти; • портфельні інвестиції: інструменти участі в капіталі; боргові цінні папери; • похідні фінансові інструменти; • інші інвестиції: інші інструменти участі у капіталі, валюта і депозити, кредити, торгові кредити та аванси; • резервні активи. Міжнародна інвестиційна позиція (далі – МІП) – це статистичний звіт, що відображає вартість і структуру зовнішніх фінансових активів та зобов’язань країни на певний момент часу.
<u>2.2. Статистичне охоплення</u>	2.2.1. Статистичне охоплення <i>Охоплення статистичних даних</i> МІП відображає стан зовнішніх вимог та зобов’язань резидентів на звітну дату. <i>Географічне охоплення</i> Географічне охоплення: територія України. Починаючи з 2014 року дані наведено без урахування тимчасово окупованої Російською Федерацією території України.

	<i>Виключення з охоплення</i> В міжнародній інвестиційній позиції України не відображені накопичені запаси обсягів недоотриманої виручки за експорт товарів та послуг, оплати за імпортом, що не надійшов, і платежів за фіктивними операціями з цінними паперами, потоки яких обліковувались у відповідній статті платіжного балансу з 2000 - 2013 роки. З другого кварталу 2014 року дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях. <i>Незарєєстрована діяльність</i> –
<u>2.3. Класифікація/розподіл за секторами</u>	2.3.1. Класифікація/розподіл за секторами <i>Класифікація</i> Система класифікації зовнішніх фінансових вимог та зобов'язань МП відповідає стандартним компонентам звітності, рекомендованим у КПБ6. <i>Розподіл за секторами</i> Відповідно до стандартних компонентів, представлених у КПБ6, розподіл даних МП відбувається за такими секторами: центральний банк; депозитні корпорації, крім центрального банку (банки); сектор загального державного управління; інші сектори (інші фінансові корпорації; нефінансові корпорації, домашні господарства та неприбуткові організації, що обслуговують домашні господарства). Зовнішні зобов'язання, у тому числі кредити суб'єктам підприємницької діяльності, надані нерезидентами під гарантії Уряду, класифікуються за інституційним сектором позичальника.
<u>2.4. Основа обліку</u>	2.4.1. Вартісна оцінка <i>Конвертація у розрахункову одиницю</i> МП складається у доларах США. Зовнішні активи та пасиви на кінець звітного періоду, номіновані у гривнях та інших іноземних валютах, перераховуються у долари США за офіційним курсом гривні до долара США, що встановлюється Національним банком України на підставі курсових котирувань на міжбанківському валютному ринку України. <i>Вартісна оцінка</i> Оцінка запасів, наскільки це можливо, здійснюється за ринковими цінами. За цінними паперами, що дають право на участь у капіталі, здійснюється переоцінка запасів

	окремих пакетів акцій, якими торгували у звітному періоді. Вартісна оцінка банків та більшості підприємств з прямими інвестиціями здійснюється на основі оцінки власного капіталу за балансовою вартістю (OFBV) через відсутність ринкових котирувань. 2.4.2. Основа обліку — 2.4.3. Процедури складання валових/чистих показників Процедури складання статистики МІП відповідають міжнародним стандартам та рекомендаціям Міжнародного валютного фонду. Міжнародна інвестиційна позиція України включає як валові показники (зовнішні вимоги та зобов'язання країни), так і нетто-показник – чисту міжнародну інвестиційну позицію.
3. Точність і достовірність	
<u>3.1. Вхідні дані</u>	3.1.1. Програми збирання вхідних даних <i>Прямі інвестиції</i> Дані в частині інструментів участі в капіталі розраховуються на основі даних банківської звітності (система ITRS, баланси банків, інформація про структуру власності банків України), а також даних Державної служби статистики України, які базуються на результатах щоквартальних обстежень підприємств з прямими іноземними інвестиціями та показниках фінансової звітності нефінансових корпорацій. Додатково використовується інформація Фонду державного майна України про надходження від приватизації. Для визначення обсягів боргових інструментів використовуються дані звітів про залучення та обслуговування іноземних кредитів, а також дані обстежень Державної служби статистики України щодо обсягів кредиторської та дебіторської заборгованості підприємств з прямими інвестиціями по відношенню до прямих інвесторів-нерезидентів. <i>Портфельні інвестиції</i> Для розрахунку статті “Інструменти участі в капіталі” категорії “Портфельні інвестиції” використовуються дані системи ITRS, а також дані балансів банків. Джерелами розрахунку статті “Боргові цінні папери” є інформація Міністерства фінансів України щодо заборгованості за єврооблігаціями уряду (ОЗДП), що

доповнюється інформацією Депозитарію Національного банку стосовно вартості облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП), придбаних нерезидентами на внутрішньому ринку України. Використовуються також дані банківської звітності про залучення та обслуговування іноземних кредитів, що рефінансуються за рахунок випуску боргових цінних паперів на міжнародних фондових ринках, а також дані системи ITRS щодо операцій нерезидентів з борговими цінними паперами банків та підприємств, що обертаються на внутрішньому ринку. Джерелом здійснення оцінки запасів зобов'язань за внутрішніми облігаціями підприємств та банків України слугують дані НКЦПФР.

Інші інвестиції

“Інші інструменти участі в капіталі” – джерелом даних є інформація Міністерства фінансів України про активи України, пов’язані з її членством у МФО.

“Кредити та позики” – джерелом даних є офіційні дані Міністерства фінансів України та Національного банку України про залучення та обслуговування зовнішніх запозичень уряду та гарантованих до повернення урядом кредитів; дані банківської статистичної звітності про кредити приватного сектору; баланси банків.

“Валюта і депозити, активи” – офіційні дані банків та підприємств доповнюються інформацією з бази даних Банку міжнародних розрахунків (BIS) про обсяги депозитів резидентів України в іноземних банках та експертними оцінками щодо обсягів готівкової іноземної валюти поза банківською системою.

“Торгові кредити та аванси” – обраховується на основі даних Державної служби статистики про кредиторську та дебіторську заборгованість суб’єктів господарської діяльності.

“Спеціальні права запозичення, пасиви” – джерелом даних є інформація Національного банку України та Міністерства фінансів України.

Резервні активи

Джерелом даних є інформація Національного банку України.

3.1.2. Визначення вхідних даних, статистичний охопит, класифікація, оцінка та момент обліку

Вхідні дані, що є основою для складання статистики МПП, перевіряються на відповідність визначенням, охопленню, класифікаціям, вартісній оцінці і часу відображення в обліку.

3.1.3. Своєчасність вхідних даних

Надання вхідних даних є своєчасним і відповідає вимогам стандарту, що застосовується.

<u>3.2. Оцінка вхідних даних</u>	3.2.1. Оцінка вхідних даних Вхідні статистичні дані усіх джерел інформації, що використовуються для складання статистики МПП, аналізуються на відповідність методології складання та класифікації фінансових інструментів. Дані альтернативних джерел інформації порівнюються між собою в частині, в якій вони є співставними. Розбіжності аналізуються з обов'язковим виявленням причин їх виникнення (різниця в методологічних підходах, помилки при заповненні статистичних звітів і т.і.). У разі виявлення методологічних та/чи технічних помилок в банківській звітності фахівці Національного банку України інформують респондентів про такі помилки з метою подальшого їх виправлення. Інформація з інших офіційних джерел використовується тільки в тій частині, в якій вона відповідає концепції та методології статистики МПП.
<u>3.3. Статистичні методи</u>	3.3.1. Статистичні методи роботи з вхідними даними <i>Прямі інвестиції</i> У разі необхідності дані доповнюються та коригуються з урахуванням інформації з адміністративних джерел. Відповідно до КПБ6 прямі інвестиції відображаються згідно з принципом активів/пасивів. Додатково розраховуються обсяги прямих інвестицій за принципом спрямованості. Якщо капітал має від'ємне значення для розрахунків використовуються нульові значення. <i>Портфельні інвестиції</i> Інформація Міністерства фінансів України щодо заборгованості за єврооблігаціями уряду (ОЗДП) коригується на суму вартості цінних паперів, викуплених на зовнішніх ринках резидентами України (зворотний викуп). <i>Інші інвестиції</i> Обсяги приросту готівкової валюти в інших секторах визначаються як різниця обсягів чистого ввезення валюти банками в Україну та обсягів чистого вивезення валюти юридичними та фізичними особами. Обсяги готівки для розрахунків за неофіційний імпорт базуються на експертній оцінці неформальної торгівлі. Обсяги вивезення готівкової валюти подорожуючими визначаються як різниця між розрахованими обсягами витрат туристів та обсягами платежів, здійснених через банківську систему. Сума

	готівки, що ввезена трудовими мігрантами, визначається як частка від загальної суми переказів, що надійшли від трудових мігрантів через банки та міжнародні платіжні системи. Для відображення накопичених обсягів готівкової іноземної валюти поза банківською системою, здійснено їх оцінку, починаючи з 1995 року, за розробленою методикою. Відповідно до вимог КПБ6 до статті “валюта та депозити” включено залишки за міжбанківськими операціями за кредитами та депозитами. Усі прострочені платежі (за основною сумою і за простроченими відсотками та іншими платежами) відображаються разом із відповідними базовими фінансовими інструментами: портфельні інвестиції, кредити та позики, торгові кредити та аванси (дебіторська/кредиторська заборгованість). <i>Торгові кредити:</i> оцінка запасів на квартальній основі робиться на основі даних про потоки з подальшим коригуванням на підставі звітних даних за рік, які надаються Державною службою статистики України. Розподіл СПЗ, що МВФ здійснив на користь України, відображається у міжнародній інвестиційній позиції України у розділі “Пасиви”, у статті “інші інвестиції, спеціальні права запозичення”. <i>Резервні активи</i> Резервні активи складаються з монетарного золота, спеціальних прав запозичення (СПЗ), резервної позиції України в МВФ та іноземної валюти. До іноземної валюти належать валютні активи Національного банку України у вигляді готівки, банківських депозитів у банках-нерезидентах (з рейтингом не нижче А), а також державних та інших цінних паперів, що випущені нерезидентами і мають аналогічний рейтинг. 3.3.2. Інші статистичні процедури Сезонні згладжування не проводяться. Інші аспекти джерел даних та методів компіляції відсутні.
<u>3.4. Контроль правильності статистичних даних</u>	3.4.1. Контроль проміжних статистичних даних Збільшення запасів МІП узгоджується з потоками платіжного балансу. 3.4.2. Оцінка проміжних статистичних даних При зіставленні запасів позиції та потоків платіжного балансу здійснюється аналіз змін запасів МІП за рахунок операцій, курсової різниці, переоцінки та інших змін. 3.4.3. Оцінка розбіжностей та інших проблемних

	питань у вихідних статистичних даних Дані регулярно аналізуються та контролюються.
<u>3.5. Аналіз перегляду даних</u>	3.5.1. Вивчення та аналіз перегляду даних Перегляд опублікованих даних статистики МПП здійснюється з метою забезпечення якості та достовірності інформації і, головним чином, пов'язаний з розширенням кола охоплення респондентів, що звітують; поглибленням методології складання статистики та приведенням структури вхідних даних у відповідність до класифікацій МПП за секторами економіки, фінансовими інструментами, термінами.
4. Практична придатність	
<u>4.1. Періодичність і своєчасність</u>	4.1.1. Періодичність Квартальна. 4.1.2. Своєчасність На 82 - 85 день після звітного періоду.
<u>4.2. Узгодженість</u>	4.2.1. Внутрішня узгодженість Існує можливість зіставлення відповідних даних МПП з даними платіжного балансу та зовнішнього боргу, які розміщуються на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України “Статистика зовнішнього сектору” за посиланням. Також, можливі порівняння з даними Міністерства фінансів України про державний зовнішній борг України (https://mof.gov.ua/). 4.2.2. Узгодженість у часі На сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у розділі “Статистика зовнішнього сектору” за посиланням розміщено річну та квартальну динаміку МПП, розрахованих відповідно до вимог КПБ6, у мільйонах доларів США – з 2001 року, у мільйонах євро та в мільйонах гривень – з 2015 року, а також динаміку МПП з 2001 року по 2014 рік відповідно до КПБ5. При складанні статистики МПП, у разі виникнення уточнень, виявлення помилок або в разі зміни методології, дані 2-х попередніх років можуть бути переглянуті. 4.2.3. Узгодженість між секторами та різними сферами Дані альтернативних джерел порівнюються, розбіжності аналізуються на предмет уникнення подвійного рахунку, до складу міжнародної інвестиційної

	позиції включається лише інформація, що відповідає її концепції та методології.
<u>4.3. Політика та практика перегляду даних</u>	4.3.1. Графік перегляду даних При першому опублікуванні дані є попередніми. Загалом наступна публікація передбачає уточнення даних за два попередні роки. Однак, у разі суттєвих змін у розрахунках показників міжнародної інвестиційної позиції, перегляд динаміки попередніх періодів здійснюється настільки, наскільки це можливо. 4.3.2. Зазначення попередніх та/або уточнених даних Нова публікація МІП може уточнювати раніше опублікованих дані за два попередні роки. Інформація про коригування даних розміщується на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням. 4.3.3. Поширення результатів вивчення та аналізу перегляду даних Дані статистики МІП, в разі потреби, переглядаються. Уточнення можуть бути внесені в інформацію за два попередні роки.
5. Доступність	
<u>5.1. Доступність даних</u>	5.1.1. Форма поширення статистичних даних МІП країни публікується у форматі інтегрованого звіту, який відображає залишки за зовнішніми фінансовими активами та пасивами України на початок та кінець звітного періоду, також зміни МІП як результат операцій фінансового рахунку та інших змін у фінансових активах і пасивах протягом звітного періоду. Дані МІП групуються за: • вимогами та зобов’язаннями країни; • компонентами: прямі, портфельні, похідні фінансові інструменти, інші інвестиції, а також резервні активи країни; • інституційними секторами: загального державного управління, центрального банку, депозитних корпорацій (крім центрального банку) та інших секторів. Дані МІП та “Рахунку інших змін у фінансових активах та зобов’язаннях” публікуються на щоквартальній основі в мільйонах доларів США, євро та гривень. Валютна структура МІП оприлюднюється на щоквартальній основі. Додатково розповсюджується динаміка даних щодо прямих інвестицій за принципом спрямованості.

5.1.2. Засоби та форма поширення даних

Дані поширюються в електронному вигляді.

На паперовому носії – експрес-випуски

—

На паперовому носії – щотижневий бюлетень

—

На паперовому носії – щомісячний бюлетень

—

На паперовому носії – щоквартальний бюлетень

—

На паперовому носії – інше

—

В електронному вигляді – бюлетень або дані в режимі онлайн

—

В електронному вигляді – інше

Дані публікуються на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України:

в форматі SDMX на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” [за посиланням](#);

в форматах PDF та Excel на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” [за посиланням](#);

у формі відкритих даних API на сторінці “Відкриті дані” [за посиланням](#).

5.1.3. Попереднє повідомлення про поширення даних

Попередній графік поширення даних розміщується у розділі “Графік поширення даних ССПД” на сторінці “Календарі поширення статистичних даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#), на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” вебсайту Державної служби статистики України за адресою http://www.ukrstat.gov.ua/imf/Graf_u2025.html та в Бюлетені стандартів поширення даних МВФ офіційного вебсайту МВФ [за посиланням](#).

Також інформація про поширення даних розміщується на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#).

5.1.4. Одночасність поширення даних

Дані є доступними для всіх користувачів і розміщуються відповідно до графіку поширення даних на

	сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за категорією даних “Зовнішній сектор” за посиланням та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” вебсайту Державної служби статистики України за адресою http://www.ukrstat.gov.ua/imf/Pokaz.html. Також дані розміщуються на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням, яка є доступною одночасно для всіх користувачів. 5.1.5. Надання даних за запитом Інформація надається відповідно до запиту.
<u>5.2. Доступність метаданих</u>	5.2.1. Поширення документації про концепцію, статистичне охоплення, класифікацію, базу обліку, джерела даних та статистичні методи Методологія складання статистики МПП, таблиці з описом джерел даних для формування статей платіжного балансу та МПП, перелік фінансової і статистичної звітності, яка використовується для складання платіжного балансу та МПП, розміщуються на сторінці “Статистика зовнішнього сектору” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням. 5.2.2. Рівень деталізації даних, що поширюються Поширенню та публікації підлягає лише зведена статистична інформація.
<u>5.3. Допомога користувачам</u>	5.3.1. Поширення інформації про контакти Інформація про контактну особу. Інформація про інші контакти поширюється на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням https://bank.gov.ua. 5.3.2. Доступність каталогів документів та послуг Інформація щодо поширення документів та надання послуг розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України і є доступною для усіх користувачів (https://bank.gov.ua/).